

Список використаних джерел

1. Лігоненко, Л. *Інноваційний вектор розвитку торгівлі в Україні / Л. Лігоненко, Г. Красневич // Товари і ринки. — 2011. — № 1. — С. 7–14.*
2. Пруднікова Ганна. *Особливості класифікації видів диверсифікації діяльності торговельного підприємства із урахуванням сучасних умов господарювання. // Науковий вісник Одеського національного економічного університету – 2014. – №1*
3. Язвінська, Н. *Стратегічні орієнтири маркетингової діяльності підприємства/ Н. Язвінська // Маркетинг в Україні. — 2013. — № 2(77). — С. 46-50*

Світлана ВАКУН

науковий керівник:
канд.наук.з держ.упр., доц. Ляхович Г.І.
ІФННІМ THEY

ДОКУМЕНТУВАННЯ АУДИТУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Аудит нематеріальних активів вважається трудомістким видом аудиту, що пов'язано зі складністю забезпечення достовірної оцінки нематеріальних активів та її значною залежністю від впливу зовнішніх факторів. При перевірці нематеріальних активів аудитор має зважати на їх специфічність, адже відсутність матеріально-речової форми, використання протягом досить тривалого періоду, високий ступінь ризику щодо можливих доходів у майбутньому від їх використання – є не остаточним переліком питань, що вносить труднощі в процес проведення такого аудиту.

Про необхідність використання спеціальної документації в процесі проведення аудиту нематеріальних активів зазначають А.В. Бодяко, Н.М. Бразілій, Р.П. Булига, О.С. Дьяконова, Ф.В. Голубев, Н.А. Голубєва, В.А. Гузь, В.С. Карагод, О.Я. Карп'як, Я.С. Карп'як, А.В. Посохіна, С.В. Пономарьова, Л.І. Ріжко, Т.М. Рогулєнко, О.В. Сметанко.

На етапі підготовки до проведення аудиту нематеріальних активів розробляється і документально оформлюється програма та план проведення перевірки операцій з нематеріальними активами. В таких документах передбачають, які аудиторські процедури і в якому обсязі необхідно виконати для збору аудиторських доказів, причому кількість інформації, необхідної для аудиторських оцінок, не регламентується. Також вказують період проведення аудиторської процедури, виконавця чи групу виконавців, джерела інформації тощо. Такі документи виступають в ролі допоміжної пам'ятки дій аудитора і впливають на ефективність проведення аудиторської перевірки нематеріальних активів вцілому.

В процесі проведення аудиторської перевірки нематеріальних активів аудитор використовує робочі документи, в яких фіксує отриману інформацію і висновки, що він робить. В основному пропозиції щодо розробок такої робочої документації надходять з дисертаційних досліджень. Так, Н.М. Бразілій [1] у

власному дисертаційному дослідженні наводить розробки робочої документації аудитора щодо перевірки нематеріальних активів для підприємств харчової промисловості, а І.А. Бігдан [2] пропонує робочу документацію, що може бути використана аудиторською фірмою як основа для вироблення єдиного методичного підходу до проведення аудиту нематеріальних активів. Т.В. Польова [3, с. 11] пропонує для належного документального оформлення результатів інвентаризації розроблену форму акта інвентаризації нематеріальних активів, яка поєднує в собі інформацію інвентаризаційного опису та звіряльної відомості, та варіант робочого документу, звіту аудитора за результатами перевірки нематеріальних активів, а Н.М. Балакірева [4, с. 198-206] наводить розроблені бланки робочих і звітних документів аудитора (форми робочих і звітних документів аудитора, що використовуються при плануванні перевірки операцій з нематеріальними активами, що використовуються при проведенні аудиторських процедур по суті і в рамках аудиту операцій з нематеріальними активами).

Результати перевірки операцій з обліку нематеріальних активів, як відмічає Г.І. Костюк [5], узагальнюються у звіті аудитора. За кожним порушенням зазначаються: нормативний документ, вимоги якого порушені; сума збитку; оцінка суттєвості і значущості впливу виявленого порушення на результати діяльності підприємства та достовірність бухгалтерської звітності.

Так, М.Д. Білик перераховує вимоги до висновку за результатами перевірки нематеріальних активів. В аудиторському висновку за результатами перевірки нематеріальних активів при дотриманні вимог аудитор повинен зазначити:

- прийнятність звітності – загальна сума нематеріальних активів є прийнятною і в основному відповідає реальним потребам підприємства;
- обґрунтованість – усі нематеріальні активи, відображені в звітності, реально існують на дату складання балансу;
- закінченість – усі нематеріальні активи, правильно визначені за їх кількістю відображені у балансі та є власністю підприємства;
- оцінка – кількість нематеріальних активів, що відображені в обліку, збігається з їх наявністю, для їх оцінки правильно використовувати ціни, період застосування цін відповідає дійсності;
- класифікація – нематеріальні активи правильно класифіковані;
- розділення за періодами – сума активів, що надійшли і вибули правильно розділені між двома періодами;
- відповідність аналітичного синтетичному обліку – загальні суми в книгах аналітичного обліку відповідають наведеним у Головній книзі;
- розкриття – основні категорії нематеріальних активів, методи їх оцінки правильно відображені в звітності [6, с. 225].

Отже, документацію, що використовується в процесі аудиту нематеріальних активів, можна поділити на три основні види:

- 1) що складається до проведення (програма, план);

2) що використовується під час проведення (робочі документи аудитора);

3) що складається в результаті проведення перевірки (звіт, висновок).

Необхідність розробки спеціальних форм аудиторської документації для перевірок нематеріальних активів і затвердження їх в відповідних стандартах, на нашу думку, є беззаперечною умовою для становлення аудиту нематеріальних активів як ефективного механізму реалізації контрольної функції аудиторів.

Список використаних джерел

1. Бразілій Н. М. *Облік і аудит нематеріальних активів (на прикладі підприємств харчової промисловості) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Наталія Миколаївна Бразілій ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – К., 2007. – 24 с.*

2. Бігдан І. А. *Облік і аудит нематеріальних активів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит» / Інна Анатоліївна Бігдан ; Харк. держ. ун-т харч. та торг. – Х., 2003. – 19 с.*

3. Польова Т. В. *Облік, аудит і аналіз нематеріальних активів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Тетяна Володимирівна Польова ; Харк. держ. ун-т харч. та торг. – Х., 2006. – 24 с.*

4. Балакирева Н. М. *Учет и аудит нематериальных активов : дис. на соискание уч. степени канд. екон. наук : спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / Наталья Михайловна Балакирева ; Акад. труда и соц. отношений. – М., 2005. – 219 с.*

5. Костюк Г. И. *Аудиторская проверка нематериальных активов [Електронний ресурс] / Г. И. Костюк // Бухгалтерский учет. – 2000. – № 16. – С. 29-36. – Режим доступу : http://mcd-pkf.com/publication/audit/publ_01.html*

6. Білик М. Д. *Організація і методика аудиту сільськогосподарських підприємств : Підручник / М. Д. Білик. – К. : КНЕУ, 2003. – 628 с. – ISBN 966-574-496-8.*

Ліліана МАКСИМІВ
науковий керівник
к. е. н., викл. Вакун О. В.
ІФННІМ THEY

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Розвиток світової економічної системи впливає на еволюцію облікової науки, зумовлюючи появу нових об'єктів. В ХХІ столітті беззаперечним є факт існування такого ресурсу як «інтелект» і його вплив на вартість підприємства.